A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2025. február 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Közlekedés – Vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatások – 1370/2007/EK rendelet – Autóbusszal végzett személyszállítási közszolgáltatás – Az 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja – Közszolgáltatási szerződések odaítélése – Autóbusszal végzett személyszállítási közszolgáltatási szerződés odaítélése – Szolgáltatási koncessziós szerződés formájában történő odaítélés – Az illetékes helyi hatóság által valamely belső szolgáltató részére történő közvetlen odaítélés – Az 5. cikk (3) bekezdése – Versenytárgyalási eljárás útján történő odaítélési eljárás – Autóbusszal végzett tömegközlekedési szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés más illetékes hatóság általi odaítélése – A belső szolgáltató részvétele – Feltételek”

A C-684/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az administratīvā rajona tiesa (körzeti közigazgatási bíróság, Lettország) a Bírósághoz 2023. november 15-én érkezett, 2023. november 15-i határozatával terjesztett elő

a **„Latvijas Sabiedriskais Autobuss” SIA**

és

az **Iepirkumu uzraudzības birojs**,

az **„Autotransporta direkcija” VSIA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis, a negyedik tanács elnöke, a hatodik tanács elnökeként eljárva, E. Regan (előadó) és Csehi Z. bírák,

főtanácsnok: T. Ćapeta,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: lett.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a „Latvijas Sabiedriskais Autobuss” SIA képviseletében A. Hartpenga advokāte,

– az „Autotransporta direkcija” VSIA képviseletében A. Caune valdes priekšsēdētājs, és T. Vectirāns valdes loceklis,

– a lett kormány képviseletében E. Bārdiņš, J. Davidoviča és K. Pommere, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében P. Messina és I. Rubene, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2016. december 14-i (EU) 2016/2338 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2016. L 354., 22. o.) módosított, a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 315., 1. o.) (a továbbiakban: 1370/2007 rendelet) 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdése c) pontjának és (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a „Latvijas Sabiedriskais Autobuss” SIA lett jog szerinti társaság és az Iepirkumu uzraudzības birojs (közbeszerzéseket vizsgáló hivatal, Lettország; a továbbiakban: OSMP), valamint az „Autotransporta direkcija” VSIA (a továbbiakban: ATD), egy Lettországban tömegközlekedési szolgáltatások megszervezésével megbízott közvállalkozás között a Ventspils város (Lettország) regionális viszonylatú vonalhálózatán autóbusszal végzett tömegközlekedési szolgáltatások nyújtására vonatkozó jog odaítélése tárgyában folyamatban lévő ügyben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1370/2007 rendelet

3 Az 1370/2007 rendelet (6), (7) és (18) preambulumbekezdése értelmében:

„(6) Számos tagállam vezetett be olyan jogszabályokat, amelyek legalább a tömegközlekedési piac egy része tekintetében kizárólagos jogok és közszolgáltatási szerződések odaítélését írják elő, átlátható és tisztességes szerződés-odaítélési eljárások alapján. Ennek eredményeként a tagállamok közötti kereskedelem jelentős fejlődésen ment keresztül, és jelenleg több közszolgáltató egynél több tagállamban nyújt személyszállítási

közszolgáltatásokat. A nemzeti jogszabályok alakulása azonban eltérő eljárások alkalmazásához vezetett, és a közszolgáltatók jogai, valamint az illetékes hatóságok kötelezettségei tekintetében jogbizonytalanságot eredményezett. A vasúti, közúti és belvízi közlekedési közszolgáltatás fogalmában benne rejlő kötelezettségek terén a tagállamok tevékenységéről szóló, 1969. június 26-i 1191/69/EGK tanácsi rendelet [(HL 1969. L 156., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 1. kötet, 19. o.)] nem terjed ki a közszolgáltatási szerződések odaítélésének a[z Európai] Közösségben folytatott módjára, és különösen nem érinti azt, hogy milyen körülmények között kötelező a versenyeztetési eljárás. Ezért naprakésszé kell tenni a közösségi jogi keretet.

(7) Az elvégzett tanulmányok és a tömegközlekedési ágazatban a versenyt több éve bevezető tagállamok tapasztalata azt mutatja, hogy – megfelelő védintézkedésekkel – a szolgáltatók közötti szabályozott verseny bevezetése lehetővé teszi a vonzóbb és innovatívabb, alacsonyabb költséggel járó szolgáltatások nyújtását anélkül, hogy akadályoznák a közszolgáltatókat a rájuk bízott sajátos feladataik végrehajtásában. Ezt a megközelítést az Európai [Unió Tanácsa] a 2000. március 28-i úgynevezett lisszaboni folyamat keretében támogatta, amely felszólította a[z Európai Bizottságot], a[z Európai Unió Tanácsát] és a tagállamokat, hogy – hatáskörükkel összhangban – »gyorsítsák az olyan területek liberalizálását, mint például a közlekedés«.

[…]

(18) A nemzeti jog vonatkozó rendelkezéseire is figyelemmel, bármely helyi hatóság, vagy annak hiányában bármely nemzeti hatóság dönthet úgy, hogy az általa igazgatott térségben maga gondoskodik a személyszállítási közszolgáltatásokról, vagy azokat versenytárgyalási eljárás lefolytatása nélkül belső szolgáltatóra bízza. A méltányos versenyfeltételek biztosítása érdekében azonban szigorúan szabályozni kell a saját üzemeltetésű működtetés lehetőségét. Az integrált személyszállítási közszolgáltatást nyújtó illetékes hatóságnak vagy hatóságcsoportnak kell gyakorolnia a szükséges ellenőrzést, együttesen vagy tagjai által. Továbbá a szállítási szolgáltatásról maguk gondoskodó illetékes hatóságok vagy a belső szolgáltatók számára meg kell tiltani, hogy a szóban forgó hatóság területén kívül versenytárgyalási eljárásban vegyenek részt. A belső szolgáltatót ellenőrző hatóság számára továbbá lehetővé kell tenni, hogy megtiltsa e szolgáltatónak a területén szervezett versenytárgyalási eljárásokban való részvételt. […]”

4 Az 1370/2007 rendelet „Cél és hatály” címet viselő 1. cikkének (1) bekezdése az első albekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet célja annak meghatározása, hogy a közösségi jog szabályainak megfelelően az illetékes hatóságok hogyan avatkozhatnak be a személyszállítás területén az olyan általános érdekű szolgáltatások nyújtásának biztosítása érdekében, amelyek többek között számosabbak, biztonságosabbak, magasabb minőségűek vagy alacsonyabb költséggel járnak, mint azok, amelyek nyújtását a piaci verseny lehetővé tenné.”

5 E rendelet „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

b) »illetékes hatóság«: valamely tagállam vagy tagállamok bármely hatósága vagy hatóságcsoportja, amely egy adott földrajzi területen hatáskörrel rendelkezik a személyszállítás területén való beavatkozásra, vagy ilyen hatáskörrel felruházott bármely szerv;

c) »illetékes helyi hatóság«: bármely illetékes hatóság, amelynek földrajzi illetékessége nem országos;

[…]

h) »közvetlen odaítélés«: közszolgáltatási szerződésnek egy adott közszolgáltató számára előzetes versenytárgyalási eljárás nélkül történő odaítélése;

i) »közszolgáltatási szerződés«: egy vagy több olyan jogilag kötelező erejű aktus, amely megerősíti az illetékes hatóság és a közszolgáltató közötti megállapodást, amelynek értelmében a közszolgáltatóra ruházzák a közszolgáltatási kötelezettségek hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatások kezelését és üzemeltetését; a szerződés – a tagállamok joga szerint – az illetékes hatóság által hozott határozat is lehet, amely

– egyedi törvényi vagy rendeleti aktus formáját ölti, vagy

– tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek esetén az illetékes hatóság maga nyújtja a szolgáltatásokat, vagy az ilyen szolgáltatások nyújtását belső szolgáltatóra bízza;

j) »belső szolgáltató«: olyan elkülönült jogi egység, amely felett az illetékes helyi hatóság – illetve hatóságcsoport esetén legalább egy illetékes helyi hatóság – a saját szervezeti egységei feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést [helyesen: irányításhoz hasonló irányítást] gyakorol;

[…]”

6 Az említett rendelet „Közszolgáltatási szerződések odaítélése” címet viselő 5. cikke kimondja:

„(1) A közszolgáltatási szerződéseket az e rendeletben megállapított szabályokkal összhangban kell odaítélni. Az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatás tekintetében azonban a [vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.)] vagy az [építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.; helyesbítés: HL 2014. L 339., 14. o.)] meghatározott szolgáltatási vagy közszolgáltatási szerződéseket az ezen irányelvekben meghatározott eljárásokkal összhangban kell odaítélni, amennyiben az ilyen szerződések nem az ezen irányelvekben meghatározott szolgáltatási koncessziós szerződések formájában készültek. Amennyiben a szerződéseket a 2004/17/EK vagy a 2004/18/EK irányelvvel összhangban kell odaítélni, e cikk (2)–(6) bekezdésének rendelkezései nem alkalmazandók.

(2) Amennyiben a nemzeti jog nem tiltja, bármely illetékes helyi hatóság – függetlenül attól, hogy az önálló hatóság vagy integrált személyszállítási közszolgáltatást nyújtó hatóságcsoport-e – dönthet úgy, hogy saját maga nyújt személyszállítási közszolgáltatásokat vagy közvetlenül ítél oda közszolgáltatási szerződéseket olyan jogilag elkülönült jogi személy részére, amely felett az

illetékes helyi hatóság – illetve hatóságcsoport esetén legalább egy illetékes helyi hatóság – a saját szervezeti egységei feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést [helyesen: irányításhoz hasonló irányítást] gyakorol.

[…]

Amennyiben az illetékes helyi hatóság így határoz, az alábbi rendelkezéseket kell alkalmazni:

[…]

b) ezen bekezdés alkalmazásának feltétele, hogy a belső szolgáltató, és bármely olyan egység, amelyre ezen szolgáltató akár minimális befolyást is gyakorol, személyszállítási közszolgáltatási tevékenységét – a tevékenységnek a szomszédos helyi illetékes hatóságok területére belépő kimenő útvonalaktól vagy egyéb kisegítő elemeitől függetlenül – a helyi illetékes hatóság területén végzi, és nem vesz részt az illetékes helyi hatóság területén kívül szervezett, személyszállítási közszolgáltatás nyújtására irányuló versenytárgyalási eljárásokban;

c) a b) ponttól eltérve a belső szolgáltató részt vehet tisztességes versenytárgyalási eljárásokon a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződésének lejártát megelőző két évben azzal a feltétellel, hogy végső határozat született a belső szolgáltató szerződésének hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatások méltányos [helyesen: tisztességes] versenytárgyalási eljárás keretében történő kiírására, és hogy a belső szolgáltató nem kötött egyéb, közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződést;

[…]

(3) Bármely illetékes hatóságnak, amely belső szolgáltatótól eltérő harmadik személy szolgáltatásait veszi igénybe, a közszolgáltatási szerződéseket – a (3a), (4), (4a), (4b), (5) és (6) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – versenytárgyalási eljárás alapján kell odaítélnie. A versenytárgyalási eljáráshoz elfogadott eljárásnak valamennyi szolgáltató számára nyitva kell állnia, tisztességesnek kell lennie, és tiszteletben kell tartania az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség [helyesen: hátrányos megkülönböztetés tilalmának] elvét. […]

[…]

(5) A szolgáltatásnyújtás megszakadása vagy ilyen helyzet közvetlen kockázata esetén az illetékes hatóság szükséghelyzeti intézkedéseket hozhat.

A szükséghelyzeti intézkedés közszolgáltatási szerződés közvetlen odaítélése, közszolgáltatási szerződés meghosszabbítására vonatkozó hivatalos megállapodás vagy meghatározott közszolgáltatások nyújtásának előírása formájában hozható meg. A közszolgáltatónak joga van fellebbezni a meghatározott közszolgáltatások nyújtását előíró határozat ellen. A közszolgáltatási szerződés szükséghelyzeti intézkedés keretében való odaítélésének időtartama vagy annak meghosszabbítása, illetve előírása nem szólhat két évnél hosszabb időtartamra.”

A 2014/23/EU irányelv

7 A koncessziós szerződésekről szóló, 2014. február 26-i 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 1. o.; helyesbítések: HL 2015. L 114., 24. o.; HL 2018. L 82., 17. o.) „Fogalommeghatározások” címet viselő 5. cikke kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

1. »koncesszió«: építési vagy szolgáltatási koncesszió, az alábbi a) és b) pont értelmében:

[…]

b) »szolgáltatási koncesszió«: írásbeli visszterhes szerződés, amelynek keretében egy vagy több ajánlatkérő szerv vagy közszolgáltató ajánlatkérő egy vagy több gazdasági szereplőt megbíz bizonyos, az a) pontban említett építési beruházás kivitelezésétől eltérő szolgáltatások nyújtásával és kezelésével, amelynek esetében a megbízásért járó ellenszolgáltatás vagy kizárólag a szerződés tárgyát képező szolgáltatás hasznosítási joga, vagy ez a jog pénzbeli ellenszolgáltatással kiegészülve.

Az építési vagy szolgáltatási koncesszió odaítélésével a koncessziós jogosultra hárul a szóban forgó építmények vagy szolgáltatások hasznosításával járó működési kockázat, beleértve a keresleti vagy kínálati kockázatot, vagy mindkettőt. Akkor tekinthető úgy, hogy a koncessziós jogosult viseli a működési kockázatot, ha – rendes működési feltételek mellett – nem garantált, hogy megtérülnek a koncesszió tárgyát képező építmény vagy szolgáltatás üzemeltetése során eszközölt beruházások, illetve felmerült költségek. A koncessziós jogosultra átháruló kockázatnak részét kell, hogy képezze a piac kiszámíthatatlanságának való tényleges kitettség is, amelyből kifolyólag a koncessziós jogosult potenciális becsült vesztesége nem tekinthető csupán névlegesnek vagy elhanyagolhatónak.

[…]”

8 Ezen irányelvnek „Az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők által odaítélt koncessziókra alkalmazandó kizárások” címet viselő 10. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv nem alkalmazandó […] a 1370/2007/EK rendelet szerinti személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó szolgáltatási koncessziók esetében.”

A lett jog

9 A 2007. július 14-i Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums (a tömegközlekedési szolgáltatásokról szóló törvény) (*Latvijas Vēstnesis*, 2007., 106. sz.) 8. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőket írja elő:

„(2) Amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik, az ajánlatkérő szerv a tömegközlekedési szerződések odaítélését a Publisko iepirkumu likums (közbeszerzési törvény) vagy a koncessziók odaítélésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján szervezi meg.

(3) Az 1370/2007 rendeletben meghatározott esetekben és az abban előírt részletes szabályok alapján az ajánlatkérő közvetlenül, az e cikk (2) bekezdésében említett tömegközlekedési

szolgáltatásra irányuló közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül is odaítélheti a tömegközlekedési szolgáltatás nyújtására vonatkozó jogot. […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés

10 2021. május 19-én az ATD ajánlatkérő szervként nyílt közbeszerzési eljárást indított a regionális viszonylatú vonalhálózaton autóbusszal végzett tömegközlekedési szolgáltatások nyújtására vonatkozó jog odaítélése tárgyában, amelynek keretében az ajánlatokat 2021. augusztus 30-ig kellett benyújtani (a továbbiakban: az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés). Az alapeljárás felperese ezen eljárás keretében többek között a „Ventspils” tételre is vonatkozó ajánlatot nyújtott be.

11 2022. december 7-i határozatával (a továbbiakban: 2022. december 7-i határozat) az ATD elutasította ezt az ajánlatot, és az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződést egy olyan társaságnak ítélte oda, amely teljes egészében Ventspils önkormányzatának, nevezetesen a Ventspils Reiss PSIA-nak (a továbbiakban: VR) a tulajdonában áll.

A közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés

12 2012. január 13-án Ventspils önkormányzata mint illetékes helyi hatóság közvetlenül a VR mint belső szolgáltató részére ítélt oda egy 2023. december 31-én lejáró, autóbusszal végzett tömegközlekedési szolgáltatások Ventspils városában történő nyújtására irányuló közszolgáltatási szerződést (a továbbiakban: közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés).

13 2019. szeptember 27-én ezen önkormányzat úgy határozott, hogy 2021. szeptember 30-ra előrehozza e szerződés lejárati idejét, és közbeszerzési eljárást indít tömegközlekedési szolgáltatások Ventspils városában való nyújtására vonatkozó jog tárgyában. Az említett szerződés azonban úgy rendelkezett, hogy annak időtartama az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (5) bekezdésében előírt esetekben meghosszabbítható.

14 2021. március 31-én Ventspils önkormányzata közbeszerzési eljárást indított autóbuszos tömegközlekedési szolgáltatások e városban történő nyújtására irányulóan.

15 2021. szeptember 2-án a közbeszerzési eljárás késedelme miatt ezen önkormányzat az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (5) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződést az új szerződés megkötéséig, de legfeljebb 2022. szeptember 30-ig meghosszabbítja.

16 2021. szeptember 10-én az OSMP határozatát követően a közbeszerzési eljárás az ajánlattételhez szükséges dokumentáció módosításának szükségessége miatt megszakadt.

17 2021. szeptember 19-én Ventspils önkormányzata új közbeszerzési eljárást indított autóbuszos tömegközlekedési szolgáltatások e városban történő nyújtására irányulóan.

18 2022. szeptember 22-én a közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásának késedelme miatt ezen önkormányzat az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (5) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződést az új szerződés megkötéséig, de legfeljebb 2023. szeptember 30-ig ismételten meghosszabbítja.

19 2023. június 1-jén az OSMP határozatát követően e közbeszerzési eljárás megszakadt, mivel az ajánlattételhez szükséges dokumentációban következetlenségek szerepeltek, amelyeket meg kellett szüntetni.

Az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződésre vonatkozó nemzeti bírósági eljárás

20 Az alapeljárás felperese az OSMP előtt vitatta a 2022. december 7-i határozatot, arra hivatkozva, hogy az ATD-nek ki kellett volna zárnia a VR-t az alapügyben szóban forgó közbeszerzési eljárásból az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában előírt azon kétéves határidő megsértése miatt, amelynek idejére e belső szolgáltató részére engedélyezhetik, hogy ilyen versenytárgyalási eljárásban vegyen részt.

21 2023. február 6-i határozatával az OSMP helybenhagyta a 2022. december 7-i határozatot, arra hivatkozva, hogy az ajánlatok benyújtásának időpontjában, azaz 2021. augusztus 30-án az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt valamennyi feltétel teljesült. Az OSMP szerint a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés 2023. szeptember 30-ig történt meghosszabbítására az említett rendelet 5. cikkének (5) bekezdésével összhangban került sor annak érdekében, hogy Ventspils önkormányzat területén biztosított legyen a tömegközlekedési szolgáltatás folytonossága. Ami a jogellenes állami támogatás esetleges fennállásának kérdését illeti, azt nem az alapügyben szóban forgó, az ATD által szervezett közbeszerzéshez hasonló, nyílt és átlátható közbeszerzési eljárás, hanem az ezen önkormányzat által hozott határozatok és megkötött szerződések körében kell értékelni.

22 Az alapeljárás felperese közigazgatási jogorvoslati kérelmet nyújtott be a 2023. február 6-i határozattal szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, az administratīvā rajona tiesához (körzeti közigazgatási bíróság, Lettország).

23 Álláspontja szerint az OSMP figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés meghosszabbítása az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (5) bekezdése szerinti sürgősségi intézkedésként egy új közvetlenül odaítélt szerződés megkötésének felel meg, megsértve ezzel e rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontját.

24 Másfelől az alapeljárás felperese nem vitatja, hogy az ajánlat benyújtásának időpontjában, amelyre 2021. május 19. és augusztus 30. között került sor, tiszteletben tartották a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés lejártát megelőző, ez utóbbi rendelkezésben előírt kétéves határidőt, mivel e szerződés lejáratának időpontját 2021. szeptember 30-ig meghosszabbították. Ugyanakkor úgy véli, hogy felül kellett vizsgálni az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés odaítéléséről szóló határozat meghozatalának időpontjában fennálló helyzetet. Márpedig ebben az időpontban, azaz 2022. december 7-én a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés lejártát 2023. szeptember 30-ra halasztották, így az ajánlat benyújtására valójában az említett rendelkezés értelmében vett kétéves határidőn túl került sor, amely határidő e halasztás miatt csak 2021. szeptember 30-án kezdődött.

25 Az alapeljárás felperese továbbá azt állítja, hogy a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés időtartamának a Ventspils önkormányzata általi lerövidítése, majd e szerződés annak érdekében való többszöri meghosszabbítása, hogy a VR részt vehessen az ATD által szervezett ajánlati felhívásban, olyan gyakorlatnak minősül, amely önmagában ellentétes az 1370/2007 rendelet által követett azon céllal, amely a közbeszerzési eljárásokban való részvételre és az érintett illetékes helyi hatóság területén kívüli tömegközlekedési szolgáltatások szervezésére irányulóan az ilyen szolgáltatók részére adott engedélyből eredő versenytorzulások csökkentésére irányul. Az alapeljárás felperese továbbá arra vár választ, hogy ezen önkormányzat jogosult volt-e arra, hogy a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés meghosszabbításáról határozzon, mivel a közbeszerzési eljárás meghosszabbítása vagy késedelme általában nem tekinthető az e rendelet 5. cikkének (5) bekezdése értelmében vett szükséghelyzetnek.

26 Az OSP és az ATD úgy véli, hogy nem sértették meg a „tisztességes verseny elvét”, mivel az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés odaítélését követően kötött közszolgáltatási szerződés teljesítése csak 2024. július 1-jén kezdődhetett meg, így a VR nem részesül egy időben kifizetésben mind a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés, mind pedig az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés keretében kötött közszolgáltatási szerződés teljesítéséért.

27 A kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben úgy véli, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdése c) pontjának alkalmazási feltételeit az e rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett versenytárgyalási eljárás keretében kell értékelnie.

28 E bíróság rámutat arra, hogy Saugmandsgaard Øe főtanácsnok a Mobit és Autolinee Toscane egyesített ügyekre vonatkozó indítványában (C-350/17 és C-351/17, EU:C:2018:869, 89–104. pont) megállapította, hogy a belső szolgáltató tevékenységeinek földrajzi körülhatárolása tekintetében az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjával bevezetett követelmény megsértése nem befolyásolhatja az e rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett versenytárgyalási eljárást. Jóllehet ez az érvelés átültethető az említett rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjára, e bíróság szerint egyrészt a Bíróság a 2019. március 21-i Mobit és Autolinee Toscane ítéletben (C-350/17 és C-351/17, EU:C:2019:237) nem vizsgálta meg az ugyanezen rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének b) pontja és (3) bekezdése közötti kapcsolatot, másrészt pedig befolyásolhatja az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének b) és c) pontjában előírt korlátozások teljes érvényesülését, ha tiszteletben tartásukat a versenytárgyalási eljárás keretében nem kell ellenőrizni.

29 Az 1370/2007 rendelet (18) preambulumbekezdéséből ugyanis az következik, hogy az egyenlő versenyfeltételek tiszteletben tartásának biztosítása érdekében a személyszállítási közszolgáltatási szerződések közvetlen odaítélését szigorúan korlátozni kell. Az ilyen szerződés közvetlen odaítélését tehát olyan gazdasági előnynek kell tekinteni, amelyre rendes piaci feltételek között nem minden gazdasági szereplő lenne jogosult, így ezen előny és az ahhoz kapcsolódó kifizetések hatást gyakorolnának a versenyre. Ezért e rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének b) pontja megtiltja a belső szolgáltatóknak, hogy az illetékes helyi hatóság területén kívül versenytárgyalási eljárásokban vegyenek részt. Mindemellett az említett rendelet az 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában a tömegközlekedési szolgáltatások piaca megnyitásának előmozdítása érdekében kivételt ír elő e tilalom alól, amennyiben teljesülnek bizonyos, a közvetlenül odaítélt szolgáltatás nyújtásáról való lemondásra irányuló feltételek. A belső szolgáltató gazdasági tevékenységeinek jövőbeli szervezésére vonatkozó döntések

befolyással lennének az ajánlattevő által ajánlott árra. A tisztességes versenyfeltételek biztosítása érdekében tehát elengedhetetlen, hogy az ez utóbbi rendelkezésben meghatározott feltételek ellenőrzésére versenytárgyalási eljárás keretében kerüljön sor.

30 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy elsősorban azt a kérdést kell a Bíróság elé terjeszteni, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében előírt eljárás keretében meg kell-e vizsgálni az e rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt, a belső szolgáltató közbeszerzési eljárásban való részvételére vonatkozó feltételeket.

31 Amennyiben e kérdésre igenlő választ kell adni, e bíróságnak másodsorban az ezen 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek értelmezésével és azoknak az alapügy tényállására való alkalmazásával kell foglalkoznia. E rendelkezésből az következik, hogy a belső szolgáltató részt vehet nyílt közbeszerzési eljárásban, amennyiben először is a közvetlenül odaítélt szolgáltatási szerződés lejártára két éven belül kerül sor, másodszor, végső határozat született az e szerződés hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatások tisztességes versenytárgyalási eljárás keretében történő kiírására, harmadszor pedig a belső szolgáltató nem kötött egyéb, közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződést.

32 A jelen ügyben mindenekelőtt pontosítani kell, hogy mely időpontban kell teljesülnie az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában a belső szolgáltató versenytárgyalási eljárásban való részvételére vonatkozóan előírt valamennyi feltételnek. Mivel az ajánlattevő által benyújtott ajánlat megerősíti az ilyen részvételt, és mivel a belső szolgáltató gazdasági tevékenységeinek jövőbeli szervezésére vonatkozó döntések befolyásolhatják az ajánlattevő által ajánlott árat, a vonatkozó feltételeknek az ajánlat benyújtása időpontjában kell teljesülniük.

33 Mindemellett az alapügy tényállásából kitűnik, hogy a helyzet utóbb változhat. Így a jelen ügyben a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés időtartamát az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (5) bekezdése alapján több alkalommal meghosszabbították, amelyek összességében meghaladták az ajánlat benyújtásától számított kétéves határidőt, így felmerül a kérdés, hogy az ATD-nek mint ajánlatkérő szervnek az odaítélés időpontjában meg kellett volna-e vizsgálnia, hogy az e rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek továbbra is fennálltak-e az ajánlat benyújtásának időpontjában, és hogy ennélfogva a VR-t mint belső szolgáltatót ki kellett volna-e zárni az ajánlati felhívásból.

34 A kérdést előterjesztő bíróság egyetért az alapeljárás felperese által javasolt értelmezéssel, amely szerint a versenytárgyalási eljárás keretében a ténybeli körülményeknek az ajánlat benyújtását követően bekövetkezett változásait is figyelembe kell venni. Nem zárható ki ugyanis, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek, különös tekintettel az illetékes helyi hatóság és a belső szolgáltató közötti kölcsönös függőségre, formálisan csak az ajánlat benyújtásának időpontjában teljesülnek. Mindemellett e bíróság hajlik arra, hogy egyetértsen az ATD és az OSMP által képviselt állásponttal, amely szerint a ténybeli körülményeknek az ajánlat benyújtását követő változásait azon kérdés szempontjából kell vizsgálni, hogy azok érintik-e az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt.

35 A kérdést előterjesztő bíróság tehát úgy véli, hogy meg kell határozni, hogy úgy kell-e értelmezni az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontját, hogy az ajánlatkérő a szerződés odaítéléséről szóló döntés meghozatalakor köteles megvizsgálni, hogy az

e rendelkezésben rögzített valamennyi feltétel teljesül-e az ajánlat benyújtásakor, figyelembe véve az ajánlat benyújtását követően felmerült olyan körülményeket is, amelyek befolyásolhatják az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt.

36 Harmadsorban, e bíróság úgy véli, hogy kérdéssel kell a Bírósághoz fordulni arra vonatkozóan, hogy – amint arra az alapeljárás felperese hivatkozik – a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés meghosszabbítását az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja értelmében vett új, közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés megkötésével kell-e egyenértékűnek tekinteni. Mivel a szerződés teljesítési idejének meghosszabbítására egy meglévő szerződés keretében, a többi kikötés módosítása nélkül kerül sor, az említett bíróságnak kétségei vannak a tekintetben, hogy az e rendelkezésben foglalt azon feltétel, hogy „a belső szolgáltató nem kötött egyéb, közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződést”, ilyen tágan értelmezhető.

37 E körülmények között az administratīvā rajona tiesa (körzeti közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az 1370/2007 rendelet 5. cikkét, hogy azon versenytárgyalási eljárás keretében, amelyre az említett cikk (3) bekezdése utal, ellenőrizni kell az e cikk (2) bekezdés[e harmadik albekezdésének] c) pontjában a belső szolgáltató közbeszerzési eljárásban való részvételére vonatkozóan előírt követelmények teljesülését?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az [1370/2007] rendelet 5. cikke (2) bekezdés[e harmadik albekezdésének] c) pontját, hogy az ajánlatkérő a szerződés odaítéléséről szóló döntés meghozatalakor köteles megvizsgálni, hogy az e rendelkezésben előírt valamennyi feltétel teljesül-e az ajánlat benyújtásakor, figyelembe véve az ajánlat benyújtását követően felmerült olyan körülményeket is, amelyek befolyásolhatják az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt?

3) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdés[e harmadik albekezdésének] c) pontját, hogy a korábban megkötött szolgáltatási szerződés teljesítési idejének meghosszabbítása az említett rendelkezés értelmében újabb közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződésnek minősül?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes megfontolások

38 Emlékeztetni kell arra, hogy az 1370/2007 rendelet, amint az az 1. cikke (1) bekezdésének első albekezdéséből kitűnik, az általános közbeszerzési rendszerekbe való beavatkozás módjait előíró különös szabályokat tartalmaz a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozóan (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i Hörmann Reisen ítélet, C-292/15, EU:C:2016:817, 44–46. pont; 2018. szeptember 20-i Rudigier ítélet, C-518/17, EU:C:2018:757, 49. pont), amely rendszereket e rendelet hatálybalépésének időpontjában azon 2004/17 és 2004/18 irányelv hozott létre, amelyeket utóbb felváltott a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 243. o.; helyesbítés: HL 2014. L 327., 9. o.), illetve a közbeszerzésről és

a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítések: HL 2015. L 275., 68. o.; HL 2020. L 211., 22. o.).

39 E tekintetben az 1370/2007 rendelet 5. cikke a (2)–(6) bekezdésében különös szabályokat ír elő az e rendelet 2. cikkének i) pontja értelmében vett, a vasúti és közúti személyszállításra vonatkozó „közszolgáltatási szerződések” odaítélésére vonatkozóan, biztosítva az e rendelet 2. cikkének b) pontjában meghatározott „illetékes hatóság” számára az említett rendelet 2. cikkének h) pontja értelmében vett, az annak 5. cikke (2) bekezdésében szabályozott „közvetlen odaítélési” eljárás és az ugyanezen rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerinti versenytárgyalási eljárás közötti választás szabadságát.

40 Ugyanakkor, amint az az 1370/2007 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének második és harmadik mondatából következik, az autóbusszal és villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatásra irányuló szerződés odaítélésére, amennyiben e szerződés nem szolgáltatási koncessziós szerződés formájában készült, nem az e rendelet 5. cikkének (2)–(6) bekezdésében előírt különös szabályok, hanem a 2014/24 és 2014/25 irányelv által bevezetett, a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó általános szabályok az irányadók (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i Hörmann Reisen ítélet, C-292/15, EU:C:2016:817, 36–41. pont).

41 Ugyanis, amint arra a Bíróság már rámutatott, az olyan, autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatási szerződések, amelyek nem szolgáltatási koncessziós szerződések formájában készültek, már az 1370/2007 rendelet elfogadását megelőzően teljes mértékben a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó, a 2004/17 és a 2004/18 irányelvben előírt általános szabályok hatálya alá tartoztak (lásd ebben az értelemben: 2019. március 21-i Verkehrsbetrieb Hüttebräucker és Rhenus Veniro ítélet, C-266/17 és C-267/17, EU:C:2019:241, 73. pont).

42 Ezzel szemben a 2014/23 irányelv 5. cikke 1. pontjának b) alpontjában meghatározott, az 1370/2007 rendelet szerinti vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó „szolgáltatási koncessziós” szerződéseket ez utóbbi irányelv 10. cikkének (3) bekezdése kifejezetten kizárja ezen irányelv hatálya alól.

43 Ebből az következik, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, autóbusszal végzett személyszállítási közszolgáltatási szerződés csak akkor tartozik az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) és (3) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alá, amely rendelkezésekre a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett három kérdés vonatkozik, ha az ilyen szolgáltatási koncessziós szerződésnek minősül. Következésképpen e kérdéseket ezen előfeltevésre alapozva kell megválaszolni, amely előfeltevés vizsgálata ugyanakkor e bíróság feladata.

Az első kérdésről

44 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontját, hogy amennyiben valamely belső szolgáltató, amelynek részére az illetékes helyi hatóság korábban közvetlenül ítélt oda valamely közszolgáltatási szerződést, az e rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett versenytárgyalási eljárásban vesz részt, az ajánlatkérő szervnek

ellenőriznie kell az ezen 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek e szolgáltató általi teljesítését annak megállapítása érdekében, hogy e szolgáltató jogosult-e az ilyen eljárásban való részvételre.

45 Emlékeztetni kell arra, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének b) pontja az e rendelet 2. cikkének j) pontja értelmében vett olyan „belső szolgáltatónak”, amelynek részére az annak 2. cikke c) pontjában meghatározott „illetékes helyi hatóság” közvetlenül ítélt oda valamely közszolgáltatási szerződést, az úgynevezett „földrajzi körülhatárolás” követelményének megfelelően megtiltja az e helyi hatóság területén kívüli versenytárgyalási eljárásban való részvételt.

46 Ugyanakkor az említett rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja előírja, hogy e tilalomtól eltérve a belső szolgáltató három feltétel teljesülése esetén vehet részt versenytárgyalási eljárásban, nevezetesen először is, hogy e részvételre a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződésének lejártát megelőző két évben került sor, másodszor, hogy végső határozat született az e szerződés hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatások tisztességes versenytárgyalási eljárás keretében történő kiírására, harmadszor pedig, hogy a belső szolgáltató nem kötött egyéb, közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződést.

47 Az előterjesztett kérdés megválaszolásához meg kell tehát határozni, hogy teljesülnie kell-e az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában előírt feltételeknek az e rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerinti versenytárgyalási eljárás keretében, és így e feltételek valamelyikének megsértése esetén a belső szolgáltatót ki kell-e zárni az ilyen eljárásból.

48 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem annak szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az említett rendelkezés részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i DOBELES AUTOBUSU PARKS és társai ítélet, C-421/22, EU:C:2023:1028, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 Ami először is az 1370/2007 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek szövegét illeti, meg kell állapítani, hogy e rendelet 5. cikkének (2) bekezdése – amint az az első és harmadik albekezdéséből kitűnik – egyértelműen meghatározza azon rendelkezéseket, amelyeket akkor kell alkalmazni, ha valamely illetékes helyi hatóság úgy határoz, hogy az említett rendelet 2. cikkének j) pontjában meghatározott „belső szolgáltatónak” „közvetlenül ítél oda” személyszállítási közszolgáltatási szerződéseket. Az e rendelkezésekben előírt feltételek között szerepelnek az ezen 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek.

50 Ezzel szemben az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (3) bekezdése e rendelkezés első mondatának hasonlóan egyértelmű megfogalmazása alapján akkor alkalmazandó, ha az illetékes hatóság közvetlen odaítélési eljárás keretében „harmadik személy szolgáltatásait veszi igénybe”, nem pedig saját belső szolgáltatóját, és „közszolgáltatási szerződéseket versenytárgyalási eljárás keretében [ítél oda]”. Márpedig az említett rendelkezés második mondata kifejezetten megköveteli, hogy ezen eljárásnak „valamennyi szolgáltató számára nyitva kell állnia”, anélkül, hogy az e rendelet 5. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott feltételekre utalna, és anélkül hogy ezen 5. cikk (3) bekezdésében hasonló feltételek szerepelnének.

51 Ebből egyrészt az következik, hogy az illetékes hatóságoknak, amikor az említett rendelet hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatási szerződés odaítélését tervezik, vagy közvetlen odaítélést, vagy versenytárgyalási eljárást kell alkalmazniuk, másrészt pedig hogy amennyiben e hatóságok ez utóbbi eljárást választják, annak valamennyi szolgáltató számára nyitva kell állnia, ideértve a más illetékes hatóságok alá tartozó olyan belső szolgáltatókat is, amelyek e hatóságok révén közvetlen odaítélést nyertek el.

52 Az 1370/2007 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek szövegéből ily módon kitűnik, hogy e rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja kizárólag a közvetlen odaítélési eljárások érvényességi feltételeit határozza meg, így az ilyen közvetlen odaítélést elnyert belső szolgáltatónak az említett rendelet 5. cikke (3) bekezdése értelmében vett versenytárgyalási eljárásban való részvétele, ami sérti az ezen 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek egyikét, kizárólag e közvetlen odaítélés érvényességét érintheti, a versenytárgyalási eljárásban való részvételének érvényességét azonban nem. Ez utóbbi rendelkezés tehát az említett 5. cikk (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából nem releváns.

53 Ezt az értelmezést másodszor az a szövegkörnyezet is megerősíti, amelybe az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja illeszkedik.

54 E rendelkezés ugyanis, amennyiben az – amint az a jelen ítélet 45. és 46. pontjából kitűnik – pontosítja az e rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének b) pontjában foglalt tilalmat, e rendelettel együtt hozzájárul a belső szolgáltató tevékenységeinek földrajzi körülhatárolására vonatkozó, e rendelkezésben előírt követelmény terjedelmének meghatározásához.

55 Márpedig az ez utóbbi rendelkezést bevezető, „ezen bekezdés alkalmazásának feltétele” fordulatból, az említett rendelet (18) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezve az következik, hogy ez a követelmény, amelynek célja a tisztességes versenyfeltételek biztosítása, kizárólag a közvetlen odaítélési eljárásokhoz kapcsolódó érvényességi feltétel, különösen akkor, ha a nemzeti hatóság úgy dönt, hogy a személyszállítási közszolgáltatás nyújtását belső szolgáltatóra bízza.

56 Harmadszor, a jelen ítélet 52. pontjában szereplő értelmezés, amennyiben az lehetővé teszi valamennyi közvetlen odaítélést elnyert belső szolgáltató számára, hogy versenytárgyalási eljárásban vegyenek részt, megfelel továbbá az 1370/2007 rendelet által követett egyik célkitűzésnek, amely – amint az annak (6) és (7) preambulumbekezdéséből kitűnik – arra irányul, hogy fokozza ezen eljárások alkalmazását a személyszállítási közszolgáltatások nyújtása során. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az uniós jog érdeke, hogy a lehető legtöbb ajánlattevő részvételét biztosítsa a közbeszerzési eljárásokban (2022. december 8-i BTA Baltic Insurance Company ítélet, C-769/21, EU:C:2022:973, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 E tekintetben, noha kétségtelen, hogy egyes belső gazdasági szereplők visszariadhatnak attól, hogy versenytárgyalási eljárásban vegyenek részt, mivel az ilyen részvétel az általuk elnyert közvetlen odaítélések érvénytelenségével szankcionálható, ugyanakkor ily módon fennmarad a versenytárgyalási eljárások hatékonysága, mivel minden belső gazdasági szereplő teljes mértékben megőrzi az ilyen eljárásokban való részvételhez való jogát.

58 Másfelől hangsúlyozni kell, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (3) bekezdése a versenytárgyalási eljárás tekintetében nemcsak azt követeli meg, hogy annak „valamennyi szolgáltató számára nyitva kell állnia”, hanem hogy annak tisztességesnek kell lennie, és „tiszteletben kell tartania az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség [helyesen: hátrányos megkülönböztetés tilalmának] elvét”. Amint arra a Bizottság helyesen hivatkozott, ennélfogva az illetékes hatóságok feladata, hogy az arányosság elvének tiszteletben tartásával elfogadják az e követelmények teljesítésének biztosításához szükséges valamennyi intézkedést, lehetővé téve a közvetlen odaítélést elnyert belső gazdasági szereplők számára, hogy bizonyítsák ajánlatuk tisztességes, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes jellegét.

59 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely belső szolgáltató, amelynek részére az illetékes helyi hatóság korábban közvetlenül ítélt oda valamely közszolgáltatási szerződést, az e rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett versenytárgyalási eljárásban vesz részt, az ajánlatkérő szervnek nem kell ellenőriznie az ezen 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek e szolgáltató általi teljesítését annak megállapítása érdekében, hogy e szolgáltató jogosult-e az ilyen eljárásban való részvételre.

A második és harmadik kérdésről

60 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott válaszra tekintettel a második és a harmadik kérdésre nem kell válaszolni.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

A 2016. december 14-i (EU) 2016/2338 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben valamely belső szolgáltató, amelynek részére az illetékes helyi hatóság korábban közvetlenül ítélt oda valamely közszolgáltatási szerződést, a 2016/2338 rendelettel módosított 1370/2007 rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett versenytárgyalási eljárásban vesz részt, az ajánlatkérő szervnek nem kell ellenőriznie az ezen 5. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontjában foglalt feltételek e szolgáltató általi teljesítését annak megállapítása érdekében, hogy e szolgáltató jogosult-e az ilyen eljárásban való részvételre.

Aláírások